

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 8. juuni 2018
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0226 (NLE)

9871/18
ADD 6

RECH 275
COMPET 425
ATO 33
CADREFIN 82
IA 191

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	7. juuni 2018
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	SWD(2018) 309 final
Teema:	KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT Programm "Euroopa Horisont" Konsulteerimine sidusrühmadega Kokkuvõttev aruanne Lisatud dokumendile: Ettepanekud võtta vastu EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ning kehtestatakse selle osalemis- ja levitamiseeskirjad EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm NÕUKOGU MÄÄRUS, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ täiendav Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogramm aastateks 2021-2025

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument SWD(2018) 309 final.

Lisatud: SWD(2018) 309 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 7.6.2018
SWD(2018) 309 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT

Programm "Euroopa Horisont" Konsulterimine sidusrühmadega Kokkuvõttev aruanne

Lisatud dokumendile:

Ettepanekud võtta vastu

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,
millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“
ning kehtestatakse selle osalemis- ja levitamiseeskirjad**

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,
millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa
horisont“ rakendamise eriprogramm**

**NÕUKOGU MÄÄRUS,
millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa
horisont“ täiendav Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogramm
aastateks 2021–2025**

{COM(2018) 435 final} - {COM(2018) 436 final} - {COM(2018) 437 final} -
{SEC(2018) 291 final} - {SWD(2018) 307 final} - {SWD(2018) 308 final}

Programm „Euroopa Horisont“ Konsulterimine sidusrühmadega

Kokkuvõttev aruanne

1. SISSEJUHATUS

Käesolevas aruandes tehakse kokkuvõtte¹ vastustest, mis esitati 2018. aasta jaanuarist märtsini kestnud avaliku konsultatsiooni käigus ELi tulevaste rahaliste vahendite kohta investeringute, teadusuuringute ja innovatsiooni, VKEde ja ühtse turu valdkonnas, ning muust sidusrühmade tagasisidest. See uuring aitas kaasa 2018. aasta juunis vastu võetud komisjoni tulevast raamprogrammi „Euroopa Horisont“ käsitleva ettepaneku ettevalmistamisele.

Sidusrühmadega konsulteerimise eesmärk oli koguda kokku huvitatud kodanike ja sidusrühmade arvamused programmi „Euroopa Horisont“ kohta, mis on ELi teadusuuringute ja innovatsiooni programm pärast 2020. aastat. Ettevalmistusi tehes selgitas komisjon välja peamised sidusrühmad, hõlmates ELi ja katusorganisatsioonid ning selles poliitikavaldkonnas aktiivsed asutused. Kuna teabevajadused olid erinevad, sisaldasid konsulteerimistegevused ka sidusrühmade vahelisi konverentse ja muid üritusi, sihtotstarbelisi koolitusi, eksperdirühmade kaasamist, veebipõhiseid avalikke arutelusid ning Euroopa Komisjonile esitatud seisukohtade analüüsi. Sidusrühmade panuse kindlakstegemiseks kasutati nii kvalitatiivseid kui ka kvantitatiivseid meetodeid.

2. SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE TULEMUSED

2.1. Avalik konsultatsioon ELi rahaliste vahendite kohta investeringute, teadusuuringute ja innovatsiooni, VKEde ning ühtse turu valdkonnas

Küsimustik sisaldas suletud ja avatud küsimusi poliitiliste teemade, subsidiaarsuse ja ELi lisaväärtuse, programmi eesmärkide ja nende saavutamist takistavate tõkete, lihtsustamise ulatuse ja programmide vaheliste koostoitmete kohta. Sidusrühmadel oli ka võimalus esitada oma seisukohti. Laekus enam kui 4000 vastust ja **94% vastanutest töid esile teadusuuringutele ja innovatsioonile suunatud ELi toetust**. Nendele vastanutele tuginedes tehti allpool esitatud analüüs.

Peaaegu pool vastanutest (46%) täitsid küsimustiku eraisikutena, kellele järgnesid äriühingute ja tööstusvaldkonna esindajad (17%) ning ülikoolid (14%). 93% vastanutest olid ELi liikmesriikide kodanikud, 5% assotsieerunud riikidest ja 1% kolmandatest riikidest. Vastuseid laekus kokku 70 eri riigist; kõige enam neist esitati Hispaaniast, millele järgnesid Saksamaa, Itaalia, Prantsusmaa ja Belgia.

Ligikaudu 90% (3414) uuringule vastanutest väitsid, et omavad kogemust programmiga „Horisont 2020“. Need, kes teatasid oma kogemusest programmiga „Horisont 2020“, olid seotud ka Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide (22%), ELi tervisevaldkonna tegevusprogrammi (9%) ja ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programmi (8%) tegevusega.

Komisjon on kindlaks teinud mitmeid poliitilisi teemasid, millele investeringute, teadusuuringute ja innovatsiooni, VKEde ja ühtse turu valdkonna programmid võiksid keskenduda. Vastanute arvates olid neist teemadest kõige olulisemad järgmised:

- „Teadusuuringute ja innovatsiooni edendamine kogu ELis“: 97% vastanutest on seisukohal, et see on äärmiselt või võrdlemisi oluline poliitiline teema.
- „Hariduse, oskuste ja koolituse toetamine“: 93% vastanutest on seisukohal, et see on äärmiselt või võrdlemisi oluline poliitiline teema.

¹ Sidusrühmadega konsulteerimisest laiaulatuslikuma ülevaate saamiseks vaadake programmi „Euroopa Horisont“ mõjuhinnangu (SWD XXX/2018) lisa 2.

- „Puhta ja tervisliku keskkonna ning loodusvarade kaitse tagamine“: 90 % vastanutest on seisukohal, et see on äärmiselt või võrdlemisi oluline poliitiline teema.

Ligikaudu 61% vastanutest usuvad, et teadusuuringute ja innovatsiooni edendamise teemaga kogu ELis on senini täiel määral või üsna edukalt tegeletud, samas kui 35% vastanutest arvavad, et sellele on vaid vähesel määral tähelepanu pööratud. Töötuse ja sotsiaalse ebavõrdsuse olukorra lahendamiseks on võimalik märksa rohkem ära teha: vaid 14% vastanutest arvavad, et sellele valdkonnale on piisavalt palju tähelepanu pööratud.

Enamiku sidusrühmade arvates on „suurt halduskoormust ja viivitusi põhjustavad liiga keerulised menetlused“ peamine takistus kehtiva programmi eesmärkide saavutamisele. Teiste tõketena märgiti ära järgmised: „vähene paindlikkus ettenägematutele asjaoludele reageerimiseks“, „ELi programmide/fondide vaheline ebapiisav koostöö“ ja „raskused ELi tegevuse kohandamises teiste riiklike sekkumisvahendite ja erarahastamisega“.

Üldjoontes on sidusrühmad ühel meelel, et vähesemad, selgemad ja lühemad eeskirjad, ELi fondide eeskirjade ühtlustamine ja taotlejatele antav tõhusam tagasiside on peamised lihtsustamistegurid.

Enamik vastanutest (88%) arvab, et kehtiv programm annab suurel või üsna heal määral lisaväärtust, võrreldes sellega, mida liikmesriigid riiklikul, piirkondlikul ja /või kohalikul tasandil võiksid saavutada. Avalikud piirkondlikud asutused, ülikoolid ja kodanikuühiskonna organisatsioonid näivad selles osas olevat veidi positiivsemal arvamusel.

Liikmesriikide jõupingutuste näitena ELi programmidele ja fondidele liidu lisaväärtuse andmiseks tuuakse tihti koos- ja ühistöö. Muude sidusrühmadega võrreldes viitasid sellisele koos- ja ühistööle sagedamini teadusasutused, riiklikud avaliku sektori asutused ja eraisikud. Äriühingute ja tööstusvaldkonna esindajad ning muud sidusrühmad ja eraisikud arutasid aga sagedamini konkurentsi tõhustamist. Rahvusvahelised organisatsioonid, ülikoolid ja piirkondlikud avaliku sektori asutused märkisid aga teistest sidusrühmadest tihedamini, et suurem liikuvus on ELi programmidele ja fondidele lisaväärtus. Sidusrühmad peavad ka uusi turge, mitmeid võrgustikke ja partnerlusi, vahendite ühiskasutamist ja paranenud nähtavust sellisteks teguriteks, mis annavad ELi programmidele ja fondidele arvestatavat lisaväärtust.

2.2. Seisukohad²

Sidusrühmad esitasid enam kui 300 seisukohta kas suunatult või avaliku konsultatsiooni kaudu. ELi institutsioonid võtsid vastu ka tulevast programmi käsitlevaid arvamusi. Levinumad sidusrühmade seisukohad võib lühidalt kokku võtta järgmiselt.

- **Säilitada kolmesambaline struktuur koos täiendustega**

Programmi „Horisont 2020“ kolmesambalise struktuuriga ollakse väga rahul, kuigi kogu teadmisteahela paremaks hõlmamiseks oleks sambad vaja tõhusamalt omavahel ühendada.

- **Edendada Euroopa Teadusnõukogu ja Marie Skłodowska-Curie meetme rahastamist**

Euroopa Teadusnõukogu ja Marie Skłodowska-Curie meede on kõrgelt hinnatud ja nende mõlema eelarvet tuleks suurendada.

- **Tugevdada programmi „Tulevased ja kujunemisjärgus tehnoloogiad“ (Future and Emerging Technologies, FET)**

FET on oluline alt-üles-põhimõttel toimiv rahastamisvahend, mida tuleks tulevikus tugevdada. Iseäranis murettekitav on praegune liiga suur esitatud taotluste arv.

² Griniece, E. (2018), „Synthesis of stakeholder input for Horizon Europe and European Commission analysis“.

- **Toetada peamisi progressi võimaldavaid tehnoloogiaid**

Peamistel progressi võimaldavatel tehnoloogiatel on keskne osa Euroopa tööstuse konkurentsivõimes ja suutlikkuses lahendada ühiskondlikke probleeme ning seetõttu väärrib see ka tulevikus silmapaistvat rolli.

- **Toetused kui peamine rahastamisvahend**

Toetusi peetakse avaliku sektori asutuste ja mittetulundusühenduste jaoks ainsaks vastuvõetavaks rahastamisvahendiks ja need peaksid jääma peamiseks rahastamisviisiks. Rahastamisvahenditel võiks olla täiendav roll turulähedastes tegevustes. Vaja on selgeid protsesse ja võimalik rahastamisvahendite valik ei tohiks neid keerulisemaks muuta.

- **Pöörata enam rõhku uudishimust ajendatud teadustegevusele**

Tulevastele ühiskondlikele vajadustele vastavate ideede ja lahenduste toetamiseks on vaja rohkem keskenduda alt üles suunatud projektikonkurssidele ning leida sobiv tasakaal nende ja strateegilisi prioriteete käsitlevate ült alla suunatud projektikonkursside vahel.

- **Meetmed osalemise laiendamise stimuleerimiseks**

On tehtud pidevaid üleskutseid suurendada toetust osalemise laiendamiseks, mis peaks veelgi stimuleerima riiklike investeeringuid ja suutlikkuse suurendamist. Tihedam koostöö struktuurifondidega aitaks kaasa tipptaseme levitamisele. Samas takistaksid ELi programmi kaasatud geograafilised kvoodid keskendumist tipptasemele.

- **Väiksemamahulised koostööprojektid**

Enamik sidusrühmadest, kes esitasid märkusi projektide suuruse kohta, toetavad põhjendatud tasakaalu saavutamist suure- ja väiksemahuliste projektide vahel. Eelarvelävend ulatub vähem kui kolmest miljonist kuni vähem kui kaheksa miljoni euron. Väikesed ja keskmise suurusega koostööprojektid pakuvad häid võimalusi noorte teadlaste ja uute ettevõtjate (nagu idufirmad ja noored äriühingud) osalemiseks, eelkõige nende uustulnukate puhul, kes pärinevad liikmesriikidest, mis on senini olnud vähem kaasatud. Väiksemad projektid võivad ka olla paremad lähtepunktid paljutöötavate uurimissuundade analüüsimiseks, hõlmates riskantsemat uurimistegevust ja stimuleerides seega originaalsust ja loovust.

- **Määrata teadusuuringute ja innovatsiooni sektorile ambitsioonikad, kuid teostatavad ja tugevat mõju avaldavad missioonid**

Nende missioonide saavutamiseks on vaja tagada üldine toetus, eelkõige seoses võimaliku ühiskondliku olulisusega ning täiustades ELi teadusuuringute ja innovatsiooni mõju ja nähtavust. Missioonide arv peaks olema piiratud, need peaksid olema lihtsasti selgitatavad ning kindla eelarve ja ajakavaga, pakkudes (võimalikku) läbimurret ja selget ELi lisaväärtust. Keskset tähelepanu tuleks pöörata valdkondadeülesusele, mis on tehtud võimalikuks ettekirjutusteta projektikonkursside kaudu. Äärmiselt oluliseks peetakse kodanike kaasamist kõnealuste missioonide kaudu. Kõik ELi institutsioonid rõhutavad, et on oluline kodanikke rohkem kaasata ja maksimaalselt suurendada raamprogrammi mõju.

- **Ühine kavandamine ja loomine kodanikega**

Siin on keske tähtsusega teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskava avatus ning avatum strateegiate väljatöötamine, kavandamine ja hindamine. ELi programm peaks tõhusamalt tegelema kodanike muredega – üks viis selle saavutamiseks võiks olla ühiskondliku mõju suurendamise eesmärgiga loodud „ühiskondliku valmisoleku tasemete“ kaudu. Sidusrühmad rõhutavad samuti vajadust täiustada teadusalast teabevahetust ning edendada projekte, mis on suunatud ambitsioonikamate teabevahetusstrateegiate väljatöötamisele, hõlmates kõiki meedialiike. Nad

pööravad erilist tähelepanu sellele, et tuleb veenduda, et ettenähtud missioonide mõju on ühiskonnale selgeks tehtud ja laialt levitatud.

▪ Tugevdada sotsiaal- ja humanitaarteaduste rolli

Sotsiaal- ja humanitaarteadused on ühiskondlike probleemide lahendamisel ja missioonide saavutamisel väga väärtuslikud ning peaksid ELi teadusuuringute ja innovatsiooni programmi raames koostööalaste projektikonkursside kujundamisel olema paremini kajastatud.

▪ Euroopa Innovatsiooninõukogu peaks lihtsustama toetusi ning täitma kiirendaja rolli

Seda ideed toetati laialdaselt, kuid samuti märgiti, et see ei tohiks lisada täiendavat valitsemistasandit. Selle asemel peaks innovatsiooninõukogu püüdma tuvastada ebavõrdsusi ning koordineerima ja lihtsustama olemasolevaid ELi innovatsiooni ja tehnoloogiate jaoks ettenähtud rahastamiskavasid. Uuenduslike VKEde ja idufirmade toetamine on äärmiselt oluline, seda eelkõige majanduskasvu hoogustamiseks, seega peaks innovatsiooninõukogu võtma arvesse programmi „Horisont 2020“ VKEde rahastamisvahendist saadud kogemusi. Praeguse VKEde rahastamisvahendi edukuse osas lähevad sidusrühmade arvamused lahku. Kui mõned sidusrühmad peavad seda programmi „Horisont 2020“ suureks saavutuseks, siis teised on samal ajal palju kriitilisemad, tuues esile liiga suure avalduste arvu ja seades kahtluse alla üksikute ettevõtjate rahastamisest tuleva ELi lisaväärtuse. Ning viimaseks, Euroopa Innovatsiooninõukogu tegevus ei tohiks vähendada järkjärgulisele innovatsioonile suunatud tähelepanu.

Edendada rahvusvahelist koostööd üleilmsete probleemide lahendamiseks

Paljud sidusrühmad esitasid märkusi rahvusvahelise koostöö kohta, sealhulgas umbes 70% kõigist liikmesriikidest, kes esitasid oma seisukohti. Koostööd väljaspool Euroopat asuvate riikidega tuleks vastastikuste kokkulepete alusel tugevdada ja lihtsustada, et seista vastu täheldatud rahvusvahelise osalemise vähenemisele programmis „Horisont 2020“ ning edendada teadusdiplomaatia abil Euroopa üleilmset kohaolu. Mõned sidusrühmad märkisid ära ka teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuse tulemuste esmalt Euroopas kasutamise teema. Oli soovitusi, et EL võiks vastu võtta õigusakte, mis aitaksid kaasa peamiselt Euroopa avaliku sektori vahenditest rahastatud teadustööga tegelevate sidusrühmade uurimistulemuste kasutamisele eelkõige Euroopas.

Tagada avatud teaduse parem rahastamine ja toetamine

ELi rahastatud projektide poolt loodud andmeid ja teadmisi tuleks avalikult jagada, järgides FAIR-andmete põhimõtteid (s.o *"findable, accessible, interoperable, and re-usable"* – leitavad, juurdepääsetavad, koostalitlevad ja taaskasutatavad andmed). Säilitada tuleks loobumisevõimalus avatud andmetega katseprojektidest, eelkõige tööstustegevuse puhul. Avatud teaduse suundumused nõuavad uusi põhimõtteid viitamis- ja akadeemilistes tulemustasustamissüsteemides ning täiustatud oskusi uuringuandmete juhtimises. Mõned sidusrühmad mainisid ära ka Euroopa avatud teaduse pilve, väljendades enamikul juhtudel selle algatuse suhtes toetust.

Lihtsustada teadusuuringute ja innovatsiooni toetamist

Teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamine ELis on hetkel ülemäära keeruline ning selleks tuleks programme ühtlustada ja luua nende vahel selged sidemed. Lõpetada tuleks mittetoimivate kavade või algatustega tegelemine. Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut, kui püüa integreerida kõiki teadmiste kolmnurga külgi ning luua piiriüleseid innovatsioonialaseid võrgustikke, mida tajutakse kui „tõelisi üleeuroopalisi osalejaid“, sai positiivseid märkusi. Siiski märgivad sidusrühmad, et Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi teadmisi- ja innovaatikakogukonnad on osa teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamisvahenditest, ning soovivad, et neil oleks selge lisaväärtus ja need täiendaksid teisi rahastamisvahendeid.

Teiste ELi programmidega koostoime saavutamine on keeruline, kuid oluline ülesanne

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega koostoime parandamine on äärmiselt oluline, hoolimata erinevatest viisidest, kuidas neid programme on rakendatud. Praegust kvaliteedimärgise algatust tuleks tugevdada, samas on äärmiselt oluline viia see algatus vastavusse riigiabi eeskirjadega. Korduvalt on üles kutsutud looma koostoimet teadustegevuse, hariduse ja innovatsiooni vahel.

Soodustada strateegilise programmitöö protsessi

Parandada tuleks komisjoni tööprogrammide väljatöötamise protsessi läbipaistvust ja ühtlustatust, sealhulgas tuleks täielikult kaasata liikmesriike ja tõhusamalt kooskõlastada nõuandvaid struktuure. Samuti nimetati sageli vajadust paindlikumate tööprogrammide järele ning parema koordineerituse järele komisjoni talituste ja rakendusametite vahel.

Jätkata jõupingutusi lihtsustamise suunas

Programmis „Horisont 2020“ tehtud jõupingutused lihtsustamise suunas on olnud edukad, kuid neid tuleb jätkata. Kaheetapiline taotluse esitamise menetlus kiidetakse heaks, kuigi seda protsessi on võimalik jätkuvalt täiustada (nt eesmärkide saavutamise sihtmäär teises etapis, üksikasjalikum hindaja tagasiside, valdkondade ja teadusharude parem tasakaalustatus ja kohandamine). Programmis „Horisont 2020“ kehtestatud tagasimaksemäärad toimivad hästi, kuid mittetulundusühenduste kaudseid kulusid võiks siiski suurendada. Ühekordsete maksete sisseviimine võiks protsessi lihtsustada, kuigi selle rakendamisel tuleb olla ettevaatlik. Tööjõukuludest aruandmisel tuleks kasutusele võtta parem mudel ning juhenddokumente tuleks ühtlustada.

Võtta vastu innovatsiooni määratlus ning parandada hindamisprotsessi, et kajastada raamprogrammist saadava rahastuse mõju

Vajalik on parem määratlus ja mõju tõhusam mõõtmine, eelkõige seoses tulevase missioonipõhise lähenemisega. Avaram arusaam mõjust ei peaks hõlmama üksnes majanduslikku, vaid ka sotsiaalset, teaduslikku ja kultuurilist mõju ning see peaks kajastama ka pikaajalist mõju (loomata seejuures liigselt keerulist mõõtmisüsteemi). Projektide aruandluse ja järelevalvega seotud kohustused peaksid võimaldama edasiminekut kindlaks määratud üldeesmärkide saavutamise mõõtmise suunas ning seiresüsteemide abil peaks olema võimalik mõõta, mil määral toetatavad tegevused aitavad kaasa ühiskonnaprobleemide lahendamisele ja muude programmeesmärkide saavutamisele.

3. SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMINE VIIB SEADUSANDLIKU ETTEPANEKUNI

Programmi „Euroopa Horisont“ struktuuri, peamiste põhimõtete, rakendamise ja juhtimise osas on sidusrühmade seisukohti analüüsitud ja neid nii palju kui võimalik arvesse võetud.

Tuginedes sidusrühmade üldisele heakskiidule, säilitatakse kolmesambaline struktuur ning suurema mõju saavutamiseks täiustatakse sammaste omavahelist seotust. Üleilmseid probleeme käsitleva samba raames jätkatakse peamiste protsessi võimaldavate tehnoloogiate kasutamist, kuna need on tõestanud oma tõhusust ühiskondlike probleemide lahendamisel. Kõik uued elemendid, aga eelkõige missioonid ning Euroopa Innovatsiooninõukogu, kajastavad täiel määral sidusrühmade seisukohti. Kodanikke hakatakse kaasama kõige olulisemate missioonide väljavalimisse, samas kui Euroopa Innovatsiooninõukogu eesmärk on lihtsustada olemasolevaid toetusvahendeid. Kuigi Euroopa Innovatsiooninõukogu keskendub läbimurdelisele innovatsioonile, jätkatakse programmi „Euroopa Horisont“ raames järkjärgulise innovatsiooni toetamist üleilmsete probleemide samba ning Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi kaudu.

Eri rahastamisprogrammide vahelist koostoimet edendatakse näiteks sel viisil, et kvaliteedimärgis muudetakse paremini toimivaks ning tegeletakse riigiabi küsimustega. Teadusuuringute ja

innovatsioonisüsteemi keerukuse probleemiga hakatakse täiel määral tegelema uue lähenemisviisiga partnerlustele, tänu millele luuakse vähemal arvul, kuid sidusamaid algatusi, millel on suurem toime ja mõju. Praegu programmi „Horisont 2020“ raames antavat toetust kehvemate tulemustega ELi riikidele antakse ka edaspidi ja suurendatakse veelgi.

Mis puudutab rakendamisega seotud küsimusi, siis säilitatakse hetkel kehtivad rahastamismäärad ning ühekordseid makseid suurendatakse, võttes samas siiski arvesse käimasolevast katseetapist saadud kogemusi. Alt ülespoole suunatud projektikonkursid saavad kahe samba nurgakiviks. Sätted assotsieerumiseks programmiga „Euroopa Horisont“ ja rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid on mõlemad välja töötatud pidades silmas rahvusvahelise koostöö tõhustamist. Strateegiline programmitöö projektikonkursside nimel muutub läbipaistvamaks ja avatumaks, et tagada ELi institutsioonide, kodanike ja lõppkasutajate aktiivsem kaasatus.